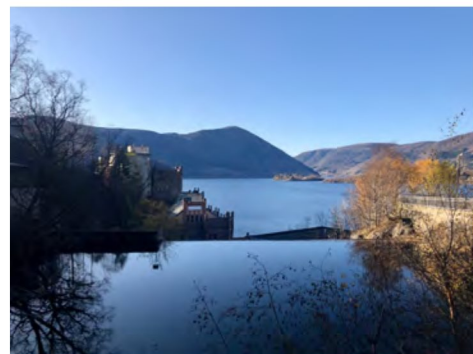

Til NVE
nve@nve.no

Uttale: Mogeleg riving av Trollkjelsdammen, Vaksdal

Viser til brev sendt frå NVE til Vaksdal kommune, datert 15.04.2020, handsaming av sak i formannskapet i Vaksdal 05.05.2020 og omtale i lokalavisa VaksdalPosten same dag, om mogeleg riving av Trollkjelsdammen på Vaksdal.

NVE har motteke melding frå Småkraft AS om førehandsvurdering av konsesjonsplikt for riving av dam Trollkjelen i Vaksdal. Småkraft AS ønsker å legge ned og fjerne dam Trollkjelen, og skriv i søknaden (datert 03.01.2020): «*Dammen er ikke klassifisert som et kulturminne. Det er vurdert at nedlegging/fjerning av dammen vil ha mindre betydning for allmenne interesser, friluftsliv, kulturminner, verdifulle naturtyper, rødlistearter eller andre brukerinteresser*».

Bevaring av Vaksdalsvassdraget (BaV) ønskjer med dette å uttale seg. Me ber om at dammen ikkje vert riven, og at ei potensiell riving vert konsesjonshandsama med moglegheit for ålmenta til å engasjere seg. Trollkjelsdammen har kulturhistorisk verdi, og inngår i eit levande industrihistorisk område.

Dammen har også stor tyding for landskapet og det estetiske uttrykket for sentrumsområdet av Vaksdal. Det historiske møllebygget med Trollkjelen i framgrunnen, og Sørfjorden og Osterøy i bakgrunnen, er eit populært syn og fotomotiv.

Det går gangveg, bilveg eller jarnbanetrase forbi dammen på fire sider: På opp- og nedsida går det bru over dammen/fossen, medan det på begge langsidene går bilveg. Dammen er difor lett synleg og ein markant og sentral del av bygdeidentiteten.

Det kom overraskande på BaV av det var eit mogeleg scenario at Trollkjelsdammen kan bli riven, all den tid dammen har vore ein sjølvsgatt del av sentrumsbiletet sidan 1880-talet. Vaksdal formannskapet har også stilt seg svært negative til ei potensiell riving:

— *Vaksdal kommune ønskjer å bevare dammen i Trollkjelen som eit viktig 140 år gammalt industriminne i kommunen. Dammen må sjåast i samanheng med etablering av eit opplevingssenter i mølla på Vaksdal, der den visuelle i historia vert essensielt for senteret og det pedagogiske i høve industriell produksjon av matmjøl (VaksdalPosten, 05.05.2020).*

Me trur Småkraft AS undervurderer tydinga av Trollkjelsdammen når dei vurderer fjerning som eit positivt tiltak og skriv i søknaden at dammen har mindre tyding for allmenne interesser og kulturminner. Me opplever at bygdefolket er stolte av dammen, og at mange har stor glede av å ta inn synet av den skiftande himmelen som speglar seg i vasspegelen, og som stundom får elv og fjord til å gå i eitt. I tillegg utgjer mølla, med tilhøyrande byggverk, sjølv sjela i bygda, slik at ei riving og ei total endring av landskapet vil opplevast som eit stort inngrep og eit tap.

Mvh. for Bevaring av Vaksdalsvassdraget,
kontaktperson Linda Lien